

B. Tantsulised laulud

I. PÖÖRAJOOKSIME.

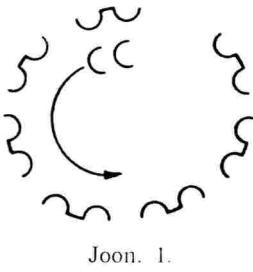
Mäe.

MM $\text{♪} = [220]$

1. Tsōō-riks, tsōōri , tsōō-ri nu, tsōōri - gu' sō - sa - rō',
tsōō-riks, tsōōri . tsōō-ri, tsōō-ri gu' sō - sa - rō'!

22. Kuu-liks kä - o , kuuli ma' kä - o ku-ku-va-ta,
kuu-li kä - o , kuu-li kä - o ku-ku - va - ta.

31. Ka-bō - hōt-sōl , ka-bō - om-hōt-sōl ka-si-na-he,
ka - bō - hōt-sōl ka - bō - hōt-sōl ka - si - na - he.

Joon. 1.

Jüriitsõõr. Jüripäeval tehti «tsõõri». Lauljad seisid ringis, paarilised käsi-käes. Kui mõni värss on laulduud, vallandab üks paar käevõtte ning paarilised liiguvad teineteise järel osalt jooksu-, osalt kargussammudega sõõri sees vastupäeva kuni oma kohale tagasi. Natukese aja pärast kordab seda järgmine paar jne. (vt. joon. 1).

- Tsõõri_ks, tsõõri-, tsõõri (nu), tsõõrigu' sõsarõ',
pöörä_ks puutõ', pöörä_ks puutõ' (küll) pöörälise'!
Nakka_ks illo, nakka sis illo (mi') alostamma,
nakka_ks laulu, nakka sis laulu (küll) laaditamma,
5 esi_ks olõ, esi olõ (ma') ilo alostajja,
olõ_ks laulu, olõ laulu (ma') laaditajja.
Näio_ks-kõsõ', näio-(küll)-kõsõ', noorõkõsõ',
olõ_s koolih, olõ-ös koolih (ma') opimanna,
võnnu_ks sõnno, võnnu (ma') sõnno (küll) võtimanna —
10 olli_ks mul ime, olli_ks ime (mul) iloline,
olõ_ks latsi, olõ (ka) latsi laululine.
Kui iks olli, kui iks (ma') olli väikokene,
maah mar'a-, maah (ma') mar'akorukõnõ,
kui ime, kui iks (mul) ime tüühü lätsi,
 (koor: ar'a ime, ar'a_ks ime tüühü lätsi),
15 lätsi põldu, lätsi (kui) põldu (ta) põimõmahe,
pilli_ks põllu, pilli põllu (küll) pinderehe,
visas vil'ä, visas (küll) vil'ä virksehe.
Iki_ks põllu, iki (ma') põllu (küll) pinderenna,
viländ vil'ä, viländ (ma') vil'ä virksenna,
20 kullõhõlli, kullõ-(sis)-hõlli kolmipoodi,
kaiehõlli, kaie-(iks)-hõlli katsipoodi.
Kuuli_ks käo, kuuli käo (ma') kukuvata,
laanõ_ks linnu, laanõ (ma') linnu laulavata —
säält iks sõsar, säält iks sõsar (ma') sõna' saie,
25 säält iks latsi, säält iks latsi (ma') laulu löüse.
Naasekõsõ', naase-(iks)-kõsõ', noorõkõsõ',
linikpää, linik-(ti')-pää küll linnukõsõ',
minost lugu, minost (küll) lugu (nüüd) lõpõnõssõ,
tõnõ_ks armas, tõnõ (nüüd) armas (küll) alostagõ'!
30 Minol, viletsäl, minol (om), viletsäl, veidokõsõ,
kabõhõtsõl, kabõ-(om)-hõtsõl kasinahe.

Laulnud Tat'o Sõmer, 50 a. vana, ühes kooriga Räpina rajoonis,
Võõpsu I külanõukogus (=Määe vallas, Varesmetsa külas) 1952. aastal.
Üles kirjutanud A. Garšnek ja H. Tampere (RKM II 57, 107/11 (3)).

2. PÖÖRAJOOKS MINE.

Mää.

1. Tsöö - reks, tsöö - re , tsöö - reks, tsöö - re no
 püü - ra, püü - rä tsöö - re , tsöö - re ,
 tsöö - re , püü - rä , püü - rä , püü - rä!

Istõl ollõh.

Laulnud Anni Orgmäe, sünd. 1919. a., ühes kooriga Mäe vallas,
 Suure-Rõsna külas 1948. aastal. Üles kirjutanud A. Garšnek (TMM).

3. PÖÖRAJOOKS MINE.

Järvesuu.

MM $\text{♪}=210$

1. Püü - räks, püü - ra , püü - rä no püü - rä ,
 tsöö - re, tsöö - re, püü - rä , püü - rä ,
 püü - rä jo püü - rä , tsöö - re , tsöö - re !

Püürä_{ks}, püürä, püürä no püürä, tsõõre, tsõõre,
 püürä, püürä, püürä jo püürä, tsõõre, tsõõre,
tsõõre_{ks}, tsõõri-, tsõõre no, tsõõrigo' sõsarõ',
 tsõõre, tsõõri-, tsõõre jo, tsõõrigo' sõsarõ',
püürä_{ks}, puutõ', püürä no, puutõ' pöörelise',
 püürä, puutõ', püürä jo, puutõ' pöörelise'
Külä_{ks} näio', külä õks näio', mu sõsarõ',
 külä näio', külä jo näio', mu' sõsarõ',
5 mino_{ks} meli-, mino õks melimar'akõsõ',
 mino meli-, mino jo melimar'akõsõ'
Sedä_{ks} aigo, sedä mi' aigo ammu oodi,
 sedä aigo, sedä jo aigo ammu oodi,
ammu_{ks} oodi, ammu mi' oodi, kavva kaie,
 ammu oodi, ammu jo oodi, kavva kaie.
Anna_{ks} teno, anna no teno jumalalõ,
 anna teno, anna jo teno jumalalõ,
teno_{ks} maalõ, teno mi' maalõ Marijalõ,
 teno maalõ, teno jo maalõ Marijalõ,
10 ammu_{ks} oodi, ammu mi' oodi, ar'a näie,
 ammu oodi, ammu jo oodi, ar'a näie,
kavva_{ks} kaie, kavva mi' kaie, kätte saie,
 kavva kaie, kavva jo kaie, kätte saie,
saamõ_{ks} tarrõ, saamõ' kui tarrõ tandso lüümä,
 saamõ' tarrõ, saamõ' jo tarrõ tandso lüümä,
seohtõ_{ks} kodo, seohtõ kui kodo kul'ätama,
 seohtõ kodo, seohtõ jo kodo kul'ätama!
Püürä_{ks}, püürä, püürä no püürä, tsõõre, tsõõre,
 püürä, püürä, püürä jo püürä, tsõõre, tsõõre,
15 tsõõre_{ks}, tsõõri-, tsõõre no, tsõõrigo' sõsarõ',
 tsõõre, tsõõri-, tsõõre jo, tsõõrigo' sõsarõ'!
Külä_{ks} näio', külä ti' näio', noorõkõsõ',
 külä näio', külä jo näio', noorõkõsõ',
mino_{ks} meli-, mino no melimar'akõsõ',
 mino meli-, mino jo melimar'akõsõ'!
Om õks kullus, om õks no kullus kul'ätölla',
 om õks kullus, om õks jo kullus kul'ätölla',
veiga veerüs, veiga om veerüs veerätellä',
 veiga veerüs, veiga jo veerüs veerätellä'.
20 Selle_{ks} kullus, selle om kullus kul'ätölla',
 selle kullus, selle jo kullus kul'ätölla',
selle_{ks} veerüs, selle om veerüs veerätellä',
 selle veerüs, selle jo veerüs veerätellä' —
olõ_{ks} kulla', olõ mi' kulla' üteh kuuh,
 olõ kulla', olõ jo kulla' üteh kuuh,
mar'a' tõõnõ-, mar'a' mi' tõõnõtõõsõ manna,
 mar'a' tõõnõ-, mar'a' jo tõõnõtõõsõ manna.
Üteh kullus, üteh om kullus kul'ätölla',
 üteh kullus, üteh jo kullus kul'ätölla',

- 25 veiga_ks veerüs, veiga om veeriüs veerätellä',
 veiga veerüs, veiga jo veerüs veerätellä',
 sõlg om rinnah, sõ'g om mul rinnah tsõõrkohe,
 sõlg om rinnah, sõlg om jo rinnah tsõõrkohe,
 helme_ks kaalah, helme' om kaalah kaarkohe,
 helme' kaalah, he'me' jo kaalah kaarkohe.
 Edo_ks minno, edo õks minno näiokõista,
 edo minno, edo jo minno näiokõista,
 minno_ks meli-, minno õks melimar'akõista,
 minno meli-, minno jo melimar'akõista!
 30 Kitä_ks umma, kitä ma' umma velekeistä,
 kitä umma, kitä jo umma velekeistä,
 kallist ime-, kallist ma' imekanakõista,
 kallist ime-, kallist jo imekanakõista.
 Selle_ks kitä, selle ma' kitä velekeistä,
 selle kitä, selle jo kitä velekeistä,
 kallist ime-, kallist ma' imekanakõista,
 kallist ime-, kallist jo imekanakõista:
 vel'lo_ks osti, vel'lo os't suvõst suurõ sõlõ,
 vello osti, vel'lo os't suvõst suurõ sõlõ,
 35 keväjästä, kevä-mul-jästä kitasnika,
 keväjästä, kevä-jo-jästä kitasnika.
 Teele_ks ütle, teele ma' ütle ne kõnõlõ,
 teele ütle, teele jo ütle ne kõnõlõ,
 meli_ks-mari, meli-ma'-mari manitsõlõ,
 melimari, meli-jo-mari manitsõlõ,
 kost tä_ks osti, kost osti suvõst suurõ sõlõ,
 kost tä osti, kost osti suvõst suurõ sõlõ,
 kost tä_ks osti, kost osti kallõ' kaaladsõ',
 kost tä osti, kost osti kallõ' kaaladsõ'.
 40 Vel'lo_ks piire, vel'lo meil piire Pihkvahe,
 vel'lo piire, vel'lo jo piire Pihkvahe,
 muudsa_ks vel'lo, muudsa meil vel'lo Moskvahe,
 muudsa vel'lo, muudsa jo vel'lo Moskvahe,
 Pihkvast töie, Pihkvast tä töie pikä sõlõ,
 Pihkvast töie, Pihkvast jo töie pikä sõlõ,
 Moskvast töie, Moskvast jo töie moodolitse,
 Moskvast töie, Moskvast jo töie moodolitse,
 kor'as tuud, kor'as õks tuud kuldseppä,
 kor'as tuud, kor'as jo tuud kuldseppä,
 45 vahvat hõpō-, vahvat küll hõpōvalajata,
 vahvat hõpō-, vahvat jo hõpōvalajata,
 kink õks kuld, kink õks ta kuld kumisõsõ,
 kink õks kuld, kink õks jo kuld kumisõsõ,
 kink õks hõpō, kink õks ta hõpō hõõhkasõ,
 kink õks hõpō, kink õks jo hõpō hõõhkasõ.
 Umma_ks vel'lot, umma mul vel'lot virvekeistä,
 umma vel'lot, umma jo vel'lot virvekeistä,

- kallistime-, kallistõksimekanakõista,
 kallistime-, kallistjoimekanakõista,
 50 mullõksosti, mullõos'tsõlõsõglasuuru,
 mullõosti, mullõos'tsõlõsõglasuuru,
 televiie, telenoviie tingalaiu,
 televiie, telejoviie tingalaiu!
 Seo_kskuld, seo mulkuld kumisõsõ,
 seo kuld, seojo kuld kumisõsõ,
 seo hõpõ, seo mulhõpõ hõõhkasõ,
 seo hõpõ, seojo hõpõ hõõhkasõ.
 No_ksvõinäio, no võimä'näiolaulolaulta',
 no võinäio, no võijo näiolaulolaulta',
 55 imeks-kana, imevõi-kana ilotada',
 imekana, imajo-kana ilotada',
 heidä_kskättä, heidäma'kättä, käänäpäädä,
 heidäkättä, heidäjo kättä, käänäpäädä,
 tõista_ksjalga, tõista no jalga tõrahuda,
 tõista jalga, tõista jo jalga tõrahuda.
 Selle_ksheidä, heidäma'kättä, käänäpäädä,
 heidäkättä, heidäjo kättä, käänäpäädä,
 tõista_ksjalga, tõista ma'jalga tõrahuda,
 tõista jalga, tõista jo jalga tõrahuda —
 60 näiolõigus, näiolmulõigus hindämanna,
 näiolõigus, näioljoõigus hindämanna,
 tervüs tõoso-, tervüs omtoõsõlakäelä,
 tervüs tõõsõ-, tervüsjo tõõsõlakäelä.
 Püürä_ks püürä, püüräno püürä, tsõõre, tsõõre,
 püürä, püürä, püüräjo püürä, tsõõre, tsõõre,
 tsõõre_ks tsõõri-, tsõõreno, tsõõrigo'sõsarõ',
 tsõõre, tsõõri-, tsõõrejo tsõõrigo'sõsarõ'
 Ega_ks pelgä_i', ega ma' pelgä_i' naardjita,
 ega pelgä_i', ega jo pelgä_i' naardjita,
 65 katõ_kskeele, katõküll keele kandjita,
 katõkeele, katõjo keele kandjita.
 Selle_ks pelgä_i', sellema' pelgä_i' naardjita,
 selle pelgä_i', sellejo pelgä_i' naardjita,
 katõ_kskeele, katõküll keele kandjita,
 katõkeele, katõjo keele kandjita —
 ega_ksnaara_i', ega johtnaara_i' naanetarka,
 ega naara_i', ega jo naara_i' naanetarka,
 ine_ks-mine, ine-no-mine mõistõlikku,
 inemine, ine-jo-mine mõistõlikku.
 70 Tuu_ksnaane, tuuküllnaanemeidänaardi,
 tuunaane, tuujo naanemeidänaardi,
 ine_ks-mine, ine-no-mineimehtelles,
 inemine, ine-jo-mineimehtelles,
 kiä_ks eis ka, kiä_ksom eis ka naarõtava,
 kiäeis ka, kiäjo eis ka naarõtava,

- mustō_ks muidō, mustō om muidō kōnōldava,
 mustō muidō, mustō jo muidō kōnōldava,
 eis om löüt tä, eis ōks om löüt tä liiva päältä,
 eis om löüt tä, eis ōks jo löüt tä liiva päältä,
 75 kur'o_ks-taja, kur'o-no_ks-taja kuusikosta,
 kur'otaja, kur'o-jo-taja kuusikosta, [———]
 nuu_ks naardva', nuu_ks küll naardva' näiokōisi,
 nuu' naardva', nuu' jo naardva' näiokōisi,
 kur'o_-ks-tasō', kur'o-no_ks-tasō' kullakōisi,
 kur'otasō', kur'o-jo-tasō' kullakōisi. [———]
Püürä_ks, püürä, püürä no püürä, tsōõre, tsōõre,
 püürä, püürä, püürä jo püürä, tsōõre, tsōõre,
 tsōõre_ks, tsōõri-, tsōõre no, tsōõrigo' sōsarō',
 tsōõre, tsōõri-, tsōõre jo, tsōõrigo' sōsarō'!
 80 Näiokōsō', näio-no_ks-kōsō', noorōkōsō',
 näiokōsō', näio-jo-kōsō', noorōkōsō',
 kuldakossa, kulda-no-kossa kullakōsō',
 kuldakossa, kulda-jo-kossa kullakōsō',
 teele_ks ütle, teele ma' ütle ne kōnōlō,
 teele ütle, teele jo ütle ne kōnōlō,
 meli_ks-mari, meli-ma'-mari manitsöllō,
 melimari, meli-jo-mari manitsöllō,
 teele_ks ütle, teele ma' ütle üle hulga,
 teele ütle, teele jo ütle üle hulga,
 85 üle kōiki, üle no_ks kōiki ma' kōnōlō,
 üle kōiki, üle jo kōiki ma' kōnōlō:
 saisku_j' muidō, saisku_j' ti' muidō sälä takah,
 saisku_j' muidō, saisku_j' jo muidō sälä takah,
 olgu_j' muidō, olgu_j' ti' muidō olgō nōal,
 olgu_j' muidō, olgu_j' jo muidō olgō nōal!
 Edo_ks minno, edo ōks minno, näiokōista,
 edo minno, edo jo minno, näiokōista,
 kalavuista, kala-no-vuista kabokōista,
 kalavuista, kala-jo-vuista kabokōista —
 90 saista_ks taha_j', saista' ma' muidō sälä takah,
 saista' taha_j', saista' jo muidō sälä takah,
 olla' tōistō, olla' no_ks tōistō olgō nōal,
 olla' tōistō, olla' jo tōistō olgō nōal.
 Selle_ks taha_j', selle ma' saista' sälä takah,
 selle taha_j', selle jo saista' sälä takah,
 olla' muidō, olla' no_ks muidō olgō nōal,
 olla' muidō, olla' jo muidō olgō nōal —
 süä_ks lasō_j', lasō_j' mul saista' sälä takah,
 süä lasō_j', lasō_j' jo saista' sälä takah,
 95 meeli_ks olla', meeli mul olla' olgō nōal,
 meeli olla', meeli jo olla' olgō nōal —
 süä käsk laulta', süä käsk mul laulta' süvvä laulo,
 süä käsk laulta', süä käsk jo laulta' süvvä laulo,

meeli_ks laulta', meeli käsk laulta' mitond laulo,
meeli laulta', meeli jo laulta' mitond laulo.

Selleks süüa, süüa käsk laulta' süvvä laulo.

Selleks sää, sää kask laulu savva laulu,
selle siiä, siiä käsk laulta' siivvä laulo.

Selle suu, suu kask laulta savva laulo,
laulta ks meeli laulta' õks meeli mitond laulo

Jauitaoks meen, jauita' oks meen mitond
jauita meeli jauita' jo meeli mitond 1

laulta meeeli, laulta jo meeeli miltönd laulo:
ja ka ka ka ka jaal ka meelestäni

- Kae_ks kae, kae_ks jal kae meelestani,
kae, kae, kae jo kae meelestäni,
uma_ks meeble, uma no_ks meeble poolostani,
uma meeble, uma jo meeble poolostani,
kua_ks kaes, kaes ka näio kavvöndösta,
kua kaes, kaes jo näio kavvöndösta,
vaht öks meidä, vaht no öks meidä vao takast,
yaht öks meidä, yaht jo öks meidä vao takast.

Sedä ks tiiä sedä ma' tiiä selgehe

sedä tiiä sedä jo tiiä selgehe

- 105 seda tii, seda jo tii sejene,
kulla_ks tiiä, kulla tiiä kogone höste,
kulla tiiä, kulla tiiä kogone höste —
tuul lää-ä'i, lää_i' joht suuhtō oaterä,
tuul lää-ä'i, lää_i' jo suuhtō oaterä,
lähätü-ie', lähä-no_ks-tü-ie' läädsäterä,
lähätü-ie, lähä-jo-tü-ie läädsäterä —
hoit ōks umma, hoit ōks tä umma huulököisi,
hoit ōks umma, hoit ōks jo umma huulököisi,
kiild ōks umma, kiild ōks tä umma keelekeistä,
kiild ōks umma, kiilt ōks jo umma
keelekeistä. [——]

¹¹⁰ Oo ks minno, oo õks ka minno näiokõista.

ks minno, oo oks ka minno näjoköistä,
oo minno oo oks jo minno näjoköistä

... os minno, os ors jo minno halokosta,
minno ks meli- minno küll melimar'akoista

minno meli- minno jo melimar'akōista [---]

Mimmo men-, mimmo jo memmätki aksista, [—
ega ks hoia i' hoia i' ma' ummi huulököisi

*ks hola_1, hola_1 illa ummi haulokois
ega hoia i' hoia i' jo ummi huulököisi*

ega nola_1, nola_1 jo ummi huulokois,

la_l umma, keela_l joht umma keelekels
keelä i' umma keelä i' jo umma keelekels

keela_1 ümma, keela_1 jo ümma keelekelst
kõõ õka haare haare ka ma illo iist üldä'

oks haara, haara_ks ma illo liist ulda,
lõõõ_ks haara haara ja illo liist üldää'

- 115 koo oks haara, haara jo illo iist ulda,
suurta_ks laulo, suurta no_ks laulu laaditölla',
suurta laulu, suurta jo laulu laaditölla'.
Selle_ks haara, haara ma' illo iist üldä',
selle haara, haara jo illo eest üldä',
haara_ks laulo, haara no laulo laaditölla',
haara laulo, haara jo laulo laaditölla' —
nakse_ks kotost, nakse kui kotost tulōmahe,
nakse kotost, nakse jo kotost tulōmahe,
kabokōnō, kabō-no_ks-kōnō kallumahe,
kabokōnō, kabō-jo-kōnō kallumahe,
120 käs'k ōks ime, käs'k ōks mul ime ilotada',

käs'k ūks ime, käsk ūks jo ime ilotada',
vana_ks naane, vana küll naane nal'adada',
vana naane, vana jo naane nal'adada'.
Käs'k ūks sain, käs'k ūks ka sain mul vaike saista',
käs'k ūks sain, käsk ūks jo sain mul vaike saista',
käs'k ūks tulp, käs'k ūks ka tulp mul tuimah olla',
käs'k ūks tulp, käs'k ūks jo tulp mul tuimah olla'.
Näio_ks haari, haari_ks ma' sainałō üteldä',
näio haari, haari jo sainałō üteldä',
125 tuvi_ks tulba-, tuvi ma' tulbaga' kōnōlda',
tuvi tulba-, tuvi jo tulbaga' kōnōlda':
«Olō_ks tulp, olō' sa', tulp, olō' tuim,
olō tulp, olō' jo, tulp, olō' tuim,
olō_ks sain, olō' sa', sain, saisa' vaike,
olō' sain, olō' jo, sain, saisa' vaike!»
Saa-ai' tunne, saa-ai' mul tunne tuimah olla',
saa-ai' tunne, saa-ai' jo tunne tuimah olla',
kullakōsōl, kulla-no-kōsōl kurvah olla',
kullakōsōl, kulla-jo-kōsōl kurvah olla'.
130 Selle_ks saa-ai', saa-ai' mul tunne tuimah olla',
selle saa-ai', saa-ai' jo tunne tuimah olla',
kullakōsōl, kulla-küll-kōsōl kurvah olla',
kullakōsōl, kulla-jo-kōsōl kurvah olla' —
sōna_ks omma', sōna' mul omma' sōlō alla,
sōna' omma', sōna' mul omma' sōlō alla,
suurō_ks hebo', suurō' küll hebo' helme küleh,
suurō' hebo', suurō' jo hebo' helme küleh.
Näio_ks-kōsō', näio-ti'-kōsō, noorōkōsō',
näiokōsō', näio-jo-kōsō', noorōkōsō',
135 mino_ks meli-, mino küll melimar'akōsō',
mino meli-, mino jo melimar'akōsō',
teele_ks ütle, teele ma' ütle üle hulga,
teele ütle, teele jo ütle üle hulga,
üle_ks kōiki, üle no kōiki ma' kōnōlō,
üle kōiki, üle jo kōiki ma' kōnōlō,
kost ūks saiva', saiva_ks mul sōna' sōlō ala,
kost ūks saiva', saiva' jo sōna' sōlō ala,
suurō' hebo', suurō' küll hebo' helme külge,
suurō' hebo', suurō' jo hebo' helme külge.
140 Suvõl mōsi, suvõl ma' mōsi suurta sōlgō,
suvõl mōsi, suvõl jo mōsi suurta sōlgō,
leotõlli, leo-no_ks-tõlli lak'o lehti,
leotõlli, leo-jo-tõlli lak'o lehti.
Kohe_ks panni, kohe ma' panni kuiomahe,
kohe panni, kohe jo panni kuiomahe,
laja_ks lehe', laja' küll lehe' laotõlli,
laja' lehe', laja' jo lehe' laotõlli?

- Panni_ks uibo, panni ma' uibo ossa külge,
 panni uibo, panni jo uibo ossa külge,
 145 vislapuu, visla-no_ks-puu veere pääle,
 vislapuu, visla-jo-puu veere pääle.
 Uibo_ks laul' sis, uibo laul' ladõv lahehehe,
 uibo laul' sis, uibo jo ladõv lahehehe,
 vislapuu, visla-jal-puu veerüsähe,
 vislapuu, visla-jo-puu veerüsähe,
 uibos kut's sis, uibo kut's kokko kuus tsirko,
 uibo kut's sis, uibo kut's kokko kuus tsirko,
 vislapuu, visla-no_ks-puu viiskümmend,
 vislapuu, visla-jo-puu viiskümmend.
 150 Kokko_ks juus'k sis, kokko juus'k kuus kullast tsirko,
 kokko juus'k, kokko jo kuus kullast tsirko,
 viiskümmend, viis-no_ks-kümmend virka lindo,
 viiskümmend, viis-jo-kümmend virka lindo,
 kokko_ks tulli, kokko tulli kärmä' käokõsõ',
 kokko tulli, kokko tulli kärmä' käokõsõ',
 lindsı_ks selge', lindsı no selge' siskakõsõ',
 lindsı selge', lindsı jo selge' siskakõsõ',
 sõlõ_ks mano, sõlõ joosi mano sõiratama,
 sõlõ mano, sõlõ jo mano sõiratama,
 155 lehte_ks mano, lehte nä mano leelotama,
 lehte mano, lehte jo mano leelotama.
 Siskakõnõ, siska-ks-laul'-kõnõ selgehe,
 siskakõnõ, siska-jo-kõnõ selgehe,
 vana_ks kägo, vana sääl kägo kärmähe,
 vana kägo, vana jo kägo kärmähe.
 Näio_ks-kõsõ', näio-ti'-kõsõ, noorõkõsõ',
 näio-kõsõ', näio-jo-kõsõ', noorõkõsõ',
 kalle_ks ime-, kalle' no imekanakõsõ',
 kalle' ime-, kalle' jo imekanakõsõ',
 160 selle_ks pelgä_í', selle ma' pelgä_í' laulõnna,
 selle pelgä_í', selle jo pelgä_í' laulõnna,
 pelgä_í' illo, pelgä_í' joht illo piteneni,
 pelä_í' illo, pelgä_í' jo illo piteneni —
 linnu_ks laulu', linnu om laulu' lillelitse',
 linnu laulu', linnu jo laulu' lillelitse',
 siskal siiro-, siskal kõik siiro-virolitse',
 siskal siiro-, siskal jo siiro-virolitse'! [——]
 Püürä_ks, püürä, püürä no, püürä, tsõõre, tsõõre,
 püürä, püürä, püürä jo, püürä, tsõõre, tsõõre,
 165 tsõõre_ks tsõõri-, tsõõre no, tsõõrigo' sõsarõ',
 tsõõre, tsõõri-, tsõõre jo, tsõõrigo' sõsarõ'! [——]
 Näio_ks-kõsõ', näio-mi'-kõsõ, noorõkõsõ',
 näio-kõsõ', näio-jo-kõsõ', noorõkõsõ',
 auliina, au-no_ks-liina linnukõsõ',
 auliina, au-jo-liina linnukõsõ',

- kui_ks mi' laula, kui mi' no laula, näiokōsō',
 kui mi' laula, kui mi' jo laula, näiokōsō',
 kul'ätöllō, kul'ä-no_ks-töllō, kullakōsō',
 kul'ätöllō, kul'ä-jo-töllō, kullakōsō,
 170 hot mi_ks laula, laula_ks mi' palja palo päälä,
 hot mi' laula, laula jo palja palo päälä,
 leelotamō', leelo-no_ks-tamō' liiva päälä,
 leelotamō', leelo-jo-tamō' liiva päälä,
 pal'lo_ks saasō, saasō sis marjo palo pääle,
 pal'lo saasō, saasō jo marjo palo pääle,
 linohvkita, linohv-no-kita liiva pääle,
 linohvkita, linohv-jo-kita liiva pääle. [———]
 Kui_ks mi' kuna, kui öks mi' kuna koh laula,
 kui mi' kuna, kui öks jo kuna koh laula,
 175 linahiusō', lina-küll-hiusō' leelotöllō,
 linahiusō', lina-jo-hiusō leelotöllō, [———]
 mõnō_ks laula, laula_ks kui kõrra mõtsa veereh,
 mõnō laula, laula jo kõrra mõtsa veereh,
 kuus kõrda, kuus mi' öks kõrda kunnu alla,
 kuus kõrda, kuus mi' jo kõrda kunnu alla,
 mõtsa_ks panō, mõtsa sis tsirgu' mõtlōma,
 mõtsa panō, mõtsa jo tsirgu' mõtlōma,
 kunnu_ks linnu', kunnu mi' linnu' kullōma,
 kunnu linnu', kunnu jo linnu' kullōma. [———]
 180 Meil öks hüvvi, meil öks om hüvvi häälekeisi,
 meil öks hüvvi, meil öks jo hüvvi häälekeisi,
 kumōhita, kumō-küll-hita kumukōisi,
 kumōhita, kumō-jo-hita kumukōisi!
 Püürä_ks, püürä, püürä no püürä, tsōore, tsōore,
 püürä, püürä, püürä jo püürä, tsōore, tsōore,
 tsōore_ks, tsōori-, tsōore no, tsōorigo' sōsarō',
 tsōore, tsōori-, tsōore jo, tsōorigo' sōsarō'
 Jätku_i' maalō, jätku_i' ti' maalō laulmista,
 jätku_i' maalō, jätku_i' jo maalō laulmista,
 185 kullakōsō', kulla-no-kōsō' kuukmista,
 kullakōsō', kulla-jo-kōsō' kuukmista,
 teku_i' vahet, teku_i' joht vahet ti' ilolō,
 teku_i' vahet, teku_i' jo vahet ti' ilolō,
 teku_i' laulu-, teku_i' ti' laululō lahengut,
 teku_i' laulu-, teku_i' jo laululō lahengut!
 Selle_ks teku_i', teku_i' joht vahet ti' ilolō,
 selle teku_i', teku_i' jo vahet ti' ilolō,
 teku_i' laulu-, teku_i' jal laululō lahengut,
 teku_i' laulu-, teku_i' jo laululō lahengut. [———]
 190 Teele_ks ütle, teele ma' ütle ne kõnõlō,
 teele ütle, teele jo ütle ne kõnõlō,
 meli_ks-mari, meli-no-mari manitsöllō,
 melimari, meli-jo-mari manitsöllō —

- edo_ks hüvvä, edo ōks hüvvä näio ello,
 edo hüvvä, edo jo hüvvä näio ello,
 kalōvuista, kalō-küll-vuista kabo ello,
 kalōvuista, kalō-jo-vuista kabo ello,
 olō_ks uhjol-, olō mi' uhjolda' hobōsō',
 olō uhjol-, olō jo uhjolda' hobōsō',
 195 valimilda', vali-no-milda' varsakōsō',
 valimilda', vali-jo-milda' varsakōsō'.
 Selle_ks olō, olō, mi' uhjolda' hobōsō',
 selle olō, olō jo uhjolda' hobōsō',
 valimilda', vali-küll-milda' varsakōsō',
 valimilda', vali-jo-milda' varsakōsō' —
 uma_ks elä, uma mi' elä ime ümbrel,
 uma elä, uma jo elä ime ümbrel,
 kalle_ks maama, kalle ōks maama kaalalla,
 kalle maama, kalle jo maama kaalalla.
 200 Hot ōks kiri, hot ōks mi' kiri kikkani',
 hot ōks kiri, hot ōks jo kiri kikkani',
 valgōni', valō-mi-gōni' vallatōllō,
 valgōni', valō-jo-gōni' vallatōllō,
 ega_ks pelgä_i', pelgä_i' mi' perrä tulōjita,
 ega pelgä_i', pelgä_i' jo perrä tulōjita,
 varra_ks vaja, varra mi' vaja haardjita,
 varra vaja, varra jo vaja haardjita.
 Edo_ks mino, edo ka mino velekeistä,
 edo mino, edo jo mino velekeistä,
 205 mino_ks meli-, mino küll melimar'akōista,
 mino meli-, mino jo melimar'akōista!
 Vel'lo_ks tahtsō, tahtsō ka minno uhjol hoita',
 vel'lo tahtsō, tahtsō jo minno uhjol hoita',
 uhjol hoita', uhjol no hoita', kablol kaitsa',
 uhjol hoita', uhjol jo hoita', kablol kaitsa'.
 Näio_ks ütli, ütli ma' umalō velele,
 näio ütli, ütli jo umalō velele,
 ime_ks-kana-, ime-küll-kanalō kōnōli,
 imekana-, ime-jo-kanalō kōnōli:
 210 «Vel'lokōnō, vel'lo_ks sa-kōnō, virvekene,
 vel'lokōnō, vel'lo-jo-kōnō, virvekene,
 kallis ime-, kallis küll imekanakōnō,
 kallis ime-, kallis jo imekanakōnō!
 Sullō_ks ütle, sullō ma' ütle ne kōnōlō,
 sullō ütle, sullō jo ütle ne kōnōlō,
 vel'lolōgi, vel'lo-küll-lōgi veerätelle,
 vel'lo-lōgi, vel'lo-jo-lōgi veerätelle —
 sōsar olō_i', olō_i' sul uhjol hoiötava,
 sōsar olō_i', olō_i' sul uhjol hoiötava,
 215 näio_ks kablol, näio ōks kablol koidsōtava,
 näio kablol, näio jo kablol koidsōtava!

Vel'lo_ks-kōnō, vel'lo-sa-kōnō, virvekene,
 vel'lokōnō, vel'lo-jo-kōnō, virvekene,
 kalōvunō, kalō-sa-vunō imekana,
 kalōvunō, kalō-jo-vunō imekana —
 hopōn uhjol, hopōn om uhjol hoiōtava,
 hopōn uhjol, hopōn jo uhjol hoiōtava,
 ratso_ks kablol, ratso sul kablol kannōtava,
 ratso kablol, ratso jo kablol kannōtava!
 220 Om ūks tallih, om ūks sul tallih tark hopōn,
 om ūks tallih, om ūks jo tallih tark hopōn,
 suurōh laatreh, suurōh om laatreh linalakka,
 suurōh laatreh, suurōh jo laatreh linalakka,
 pāitse_ks panō', panō' sa' pāähä pāväkirja,
 pāitse' panō', panō' jo pāähä pāväkirja,
 suitsō_ks pāähä, suitsō' jal pāähä soomōkirja,
 suitsō' pāähä, suitsō' jo pāähä soomōkirja —
 tuud nakka', nakka' sis uhjol hoitmahe,
 tuud nakka', nakka' jo uhjol hoitmahe,
 225 nakka_ks köüdsel, nakka' sa' köüdsel köütmähe,
 nakka' köüdsel, nakka' jo köüdsel köütmähe!»
 Külä_ks näio', külä ti' näio', noorōkōsō',
 külä näio', külä jo näio', noorōkōsō',
 suurō_ks suvi-, suurō' küll suvidsō' sōbra',
 suurō' suvi-, suurō' jo suvidsō' sōbra',
 miä_ks viga, miä om viga veerätellä',
 miä viga, miä jo viga veerätellä',
 kua_ks viga, kua om viga kul'atölla',
 kua viga, kua jo viga kul'atölla'
 230 seoh elol, seoh ūks elol ilosalla,
 seoh elol, seoh jo elol ilosalla,
 seoh palgōl, seoh ūks palgōl pareballa,
 seoh palgōl, seoh jo palgōl pareballa!
 Käskvä_ks leenta', käskvä' meil leenta' leelotölla',
 käskvä' leenta', käskvä' jo leenta' leelotölla',
 vanigo' ūks, vani-meil-gō' ūks vallatölla',
 vanigo' ūks, vani-jo-gō' ūks vallatölla'.
 Meil om leenta, meil om et leenta liinast tuudu',
 meil oma leenta, meil om jo leenta liinast tuudu',
 235 om ūks vanik, om ūks meil vanik vaja päälä,
 om ūks vanik, om ūks jo vanik vaja päälä,
 olō_i' vanik, olō_i' viil vanik vanast lännü',
 olō_i' vanik, olō_i' jo vanik vanast lännü',
 leenta_ks liiva-, leenta joht liivanäolitsest,
 leenta liiva-, leenta jo liivanäolitsest.
 Mul om vanik, mul om ūks vanik vahtsōkōnō,
 mul om vanik, mul om jo vanik vahtsōkōnō,
 leenta_ks lilli-, leenta ka lillinäoline,
 leenta lilli-, leenta jo lillinäoline,

- 240 mul käsk vanik, mul käsk ōks vanik vallatõlla',
 mul käsk vanik, mul käsk jo vanik vallatõlla',
 käsk ōks leenta, käsk ōks viil leenta leelotõlla',
 käsk ōks leenta, käsk ōks jo leenta leelotõlla'.
 Selle_ks käsk mul, käsk mul ōks vanik vallatõlla',
 selle käsk mul, käsk mul jo vanik vallatõlla',
 käsk ōks leenta, käsk ōks viil leenta leelotõlla',
 käsk ōks leenta, käsk ōks jo leenta leelotõlla' —
 näio_ks olō, olō et lilli-iäline,
 näio olō, olō jo lilli-iäline,
 245 halja_ks haina, halja ma' haina arvoline,
 halja haina, halja jo haina arvoline.
 Näio_ks-kōsō', näio-ōks-kōsō', noorōkōsō',
 näiokōsō', näio-jo-kōsō', noorōkōsō',
 noorōkōsō', noorō-küll-kōsō', nōrgakōsō',
 noorōkōsō', noorō-jo-kōsō', nōrgakōsō',
 selle_ks pelgä_i', selle_ks ma' pelgä_i' laulõnna,
 selle pelgä_i', selle jo pelgä_i' laulõnna,
 pelgä_i' illo, pelgä_i' joht illo pittennä,
 pelgä_i' illo, pelgä_i' jo illo pittennä —
 250 hius om hellä, hius om mul hellä ola päälä,
 hius om hellä, hius om jo hellä ola päälä,
 kandlō_ks-kiili, kandlō-ōks-kiili kaala päälä,
 kandlōkiili, kandlō-jo-kiili kaala päälä.
 Hius ōks käsk mul, hius ōks no käsk mul hellü tetä',
 hius ōks käsk mul, hius ōks jo käsk mul hellü
 tetä',
 vaha_ks-ladōv, vaha-küll-ladōv laulo lüvvä',
 vahaladōv, vaha-jo-ladōv laulo lüvvä'.
 Selle_ks käsk mul, käsk mul ōks hius hellü tetä',
 selle käsk mul, käsk mul jo hius hellü tetä',
 255 vaha_ks-ladōv, vaha-mul-ladōv laulo lüvvä',
 vahaladōv, vaha-jo-ladōv laulo lüvvä' —
 ega_ks olō_i', olō_i' viil pää palmikonna,
 ega olō_i', olō_i' jo pää palmikonna,
 hius hellä, hius ōks hellä nöörikonna,
 hius hellä, hius jo hellä nöörikonna.
 Seni_ks heidä, heidä ma' kättä, käänä päädä,
 seni heidä, heidä jo kättä, käänä päädä,
 tōista_ks jalga, tōista küll jalga tōrahuda,
 tōista jalga, tōista jo jalga tōrahuda,
 260 kooni_ks pandas, pandas ōks pää palmikohe,
 kooni pandas, pandas jo pää palmikohe,
 hius hellä, hius küll hellä nöörikohe,
 hius hellä, hius jo hellä nöörikohe.
 Sis imp käse_i', käse_i' imp hius ilotõlla',
 sis imp käse_i', käse_i' jo hius ilotõlla',

vaha_ks-ladōv, vaha-ōks-ladōv laulo lüvvä',
vahaladōv, vaha-jo-ladōv laulo lüvvä' —
hius nakas, nakas sis hiirost minemähe,
hius nakas, nakas jo hiirost minemähe,
265 vaha_ks-ladōv, vaha-küll-ladōv valgōsta,
vahaladōv, vaha-jo-ladōv valgōsta.
Tuud ma_ks pelgä, tuud ma' ōks pelgä, näiokōnō,
tuud ma' pelgä, tuud ma' jo pelgä, näiokōnō,
kalōvunō, kalō-ōks-vunō kabokōnō,
kalōvunō, kalō-jo-vunō kabokōnō,
saa_i' imp vanal, saa-ai' imp vanal vallatölla',
saa_i' imp vanal, saa-ai' jo vanal vallatölla',
hiirol päälä, hiirol imp päälä ilotölla',
hiirol päälä, hiirol jo päälä ilotölla' —
270 vanah vaja, vanah om vaja vaike olla',
vanah vaja, vanah jo vaja vaike olla',
hiirol päälä, hiirol meil päälä hillä ellä',
hiirol päälä, hiirol jo päälä hillä ellä'.
Näio_ks-kōsō', näio-ōks-kōsō', noorōkōsō',
näiokōsō', näio-jo-kōsō', noorōkōsō',
au_ks-liina, au-küll-liina linnukōsō',
auliina, au-jo-liina linnukōsō',
teele_ks ütle, teele_ks ma' ütle ne kōnōlō,
teele ütle, teele jo ütle ne kōnōlō,
275 mar'a_ks-kōnō, mar'a-ōks-kōnō manitsöllō,
mar'akōnō, mar'a-jo-kōnō manitsöllō —
teele_ks lauli, teele ma' lauli lainō vōrra,
teele lauli, teele jo lauli lainō vōrra,
vii_ks vōrra, vii küll vōrra veerätelli,
vii vōrra, vii jo vōrra veerätelli —
varste_ks minolt, minolt ōks lugu lōpōnōsō,
varste minolt, minolt jo lugu lōpōnōsō,
ti' jal armas, ti' ōks jal armas alostagō',
ti' jal armas, ti' ōks jo armas alostagō'!
280 Näio_ks-kōsō', näio-ōks-kōsō', noorōkōsō',
näiokōsō', näio-jo-kōsō', noorōkōsō',
mino_ks meli-, mino küll melimar'akōsō',
mino meli-, mino jo melimar'akōsō',
teele_ks ütle, teele ma' ütle ne kōnōlō,
teele ütle, teele jo ütle ne kōnōlō,
meli_ks-mari, meli-jal-mari manitsöllō,
melimari, meli-jo-mari manitsöllō:
kost ōks ilo, kost ōks ti' ilo alostagō',
kost ōks ilo, kost ōks jo ilo alostagō',
285 suur ōks laul, suur ōks jal laul laaditagō',
suur ōks laul, suur ōks jo laul laaditagō'?
Säält ōks ilo, säält ōks ti' ilo alostagō',
säält ōks ilo, säält ōks jo ilo alostagō',

- suur õks laul, suur õks jal laul laaditagõ,
 suur õks laul, suur õks jo laul laaditagõ' —
 tinatsõsta, tina-no-tsõsta sõrmusõsta,
 tinatsõsta, tina-jo-tsõsta sõrmusõsta,
 vasitsõsta, vasi-jal-tsõsta vahelikust,
 vasitsõsta, vasi-jo-tsõsta vahelikust.
 290 Sedä_ks tiiä, sedä ma' tiiä selgehe,
 sedä tiiä, sedä jo tiiä selgehe,
 tiiä_ks õkva, tiiä ma' õkva õigõhõ,
 tiiä õkva, tiiä jo õkva õigõhõ —
 sõrmusõl om, sõrmusõl omma' sõirasõna',
 sõrmusõl om, sõrmusõl omma' sõirasõna',
 vahelikul, vahe-jal-likul vadsasõna',
 vahelikul, vahe-jo-likul vadsasõna'.
 Püürä_ks, püürä, püürä no püürä, tsõõre, tsõõre,
 püürä, püürä, püürä jo püürä, tsõõre, tsõõre,
 295 tsõõre_ks, tsõõri-, tsõõre no, tsõõrigo' sõsarõ',
 tsõõre, tsõõri-, tsõõre no, tsõõrigo' sõsarõ'!
 Kae_ks, kae, kae ma' kae meelestäni,
 kae, kae, kae jo kae meelestäni,
 uma_ks meeble, uma küll meeble poolostani,
 uma meeble, uma jo meeble poolostani,
 kae_ks tõisi, kae ma' tõisi näiokõisi,
 kae tõisi, kae jo tõisi näiokõisi,
 kalõvuidsi, kalõ-jal-vuidsi kabokõisi,
 kalõvuidsi, kalõ-jo-vuidsi kabokõisi.
 300 Edo_ks minno, edo õks minno, näiokõista,
 edo minno, edo jo minno, näiokõista,
 minno_ks meli-, minno no melimar'akõista,
 minno meli-, minno jo melimar'akõista!
 Teele_ks kire, teele ma' kire kikkani',
 teele kire, teele jo kire kikkani',
 sõnno_ks poodi, poodi õks ma' poolõni' üüni',
 sõnno poodi, poodi õks jo poolõni' üüni'.
 Selle_ks kire, selle ma' kire kikkani',
 selle kire, selle jo kire kikkani',
 305 armas ao, armas jal ao kistangoni',
 armas ao, armas jo ao kistangoni' —
 ullil sõna', ullil õks sõna' huulõ päälä,
 ullil sõna', ullil jo sõna' huulõ päälä,
 muudsal näiol, muudsal mul näiol moka päälä,
 muudsal näiol, muudsal jo näiol moka päälä.
 Targol omma', omma' õks kõik hammastõ takah,
 targol omma', omma' jo kõik hammastõ takah,
 kinöl keele, kinöl om keele keskennä,
 kinöl keele, kinöl jo keele keskennä.
 310 Püürä_ks püürä, püürä no püürä, tsõõre, tsõõre,
 püürä, püürä, püürä jo püürä, tsõõre, tsõõre,

- tsōōre_ks, tsōōri-, tsōōre no, tsōōrigo' sōsarō',
 tsōōre, tsōōri-, tsōōre jo, tsōōrigo' sōsarō'!
 Saimō_ks kokko, saimō' mi' kokko ne kul'ädi,
 saimō' kokko, saimō' jo kokko ne kul'ädi,
 saimō_ks tsōōre, saimō' küll tsōōre ne tsōōradi —
 saimō' tsōōre, saimō' jo tsōōre ne tsōōradi —
 tulō_ks kohus, tulō ar' kohus kodo minnä',
 tulō kohus, tulō jo kohus kodo minnä',
 315 paras aigo, paras meil aigo kodo asto',
 paras aigo, paras jo aigo kodo asto'.
 Näio_ks-kōsō', näio-ōks-kōsō', noorōkōsō',
 näiokōsō', näio-jo-kōsō', noorōkōsō',
 mino_ks meli-, mino jal melimar'akōsō',
 mino meli-, mino jo melimar'akōsō',
 kavva_ks laula, kavva ma' laula lae alla,
 kavva laula, kavva jo laula lae alla,
 karga_ks alla, karga no alla katusidō,
 karga alla, karga jo alla katusidō —
 320 siin ōks pōrma-, siin ōks mi' pōrmadō' pōroda,
 siin ōks pōrma-, siin ōks jo pōrmadō' pōroda,
 pessä_ks tala', pessä mi' tala' tasatsōsta,
 pessä tala', pessä jo tala' tasatsōsta —
 meil ōks kumu, meil ōks siin kumu kohe kuulu_i',
 meil ōks kumu, meil ōks jo kumu kohe kuulu_i',
 helü_ks kohe, helü joht kohe heräne_i',
 helü kohe, helü jo kohe heräne_i'.
 Lääme_ks ussō, lääme' mi' ussō laulmahe,
 lääme' ussō, lääme' jo ussō laulmahe,
 325 kingo_ks päälle, kingo mi' päälle keerätämä,
 kingo päälle, kingo jo päälle keerätämä,
 laulma_ks lääme', lääme' mi' muudsa moro päälle,
 lausma lääme', lääme' jo muudsa moro päälle,
 laulma_ks halja, laulma küll halja haina päälle,
 lausma halja, laulma jo halja haina päälle —
 sääl ōks laula, laula mi' haina haletama,
 sääl ōks laula, laula jo haina haletama,
 laula_ks moro, laula mi' moro muhetama,
 lausla moro, laula jo moro muhetama.
 330 Muudsa_ks laulta', muudsa om laulta' moro päälä,
 muudsa laulta', muudsa jo laulta' moro päälä,
 kinä_ks laulta', kinä küll laulta' kingo päälä,
 kinä laulta', kinä jo laulta' kingo päälä —
 olō_ks kuuh, olō sääl kuuh kui ubina',
 olō kuuh, olō jo kuuh kui ubina',
 saisa_ks tsäugah, saisa mi' tsäugah kui sibula',
 saissa tsäugah, saisa jo tsäugah kui sibula' —
 sis ōks kuulus, kuulus ōks kumu kuusipoodi,
 sis ōks kuulus, kuulus jo kumu kuusipoodi,

³³⁵ veese_ks helü, veese jal helü viisipoodi,
veese helü, veese jo helü viisipoodi.

Mustinõ pöörälaul.

Laulnud Anne Vabarna, 71 a. vana, ühes kooriga Järvesuu valas, Tonja külas 1949. aastal. Viisi kirjutanud A. Garšnek (TMM). Tekst saadud Anne Vabarnalt 1936. aastal. Kirja pannud M. Vabarna (S 121 814/33 (2)).
Märkus. Dikteeritud teksti viisile kohandanud valimiku koostaja.

4. PÖÖRAJOOKSILINE.

Vilo.

1. Püü - rää, püü - rää, tsöö - ri, tsöö - ri,
püü - rää jo püü - rää, tsöö - ri, tsöö - ri, tsööri.

Pöörälaul.

Laulnud Maria Uibu, 45 a. vana, ühes kooriga Pihkva oblastis, Petseri rajoonis (=Vilo vallas, Vilo külas) 1949. aastal. Üles kirjutanud A. Garšnek (TMM).

5. KERGOTAMINE.

Satserinna.

MM. $\text{♪} = 276$
mib¹ 3 Kes, Kes ker - go - lō , kes ker - go
ja - la - lō? Ker - go ja - lg kats - ki ,
lat - sō pa - da lah - ki .

1-3. Ku - la - ta - gō', vee-rä-tä-ge'! Kes, kes

ker - go - lō? Ker - go jalg kats - ki,

lat - sō pa - da lah - ki.

Se - o_ks il - mal Se - o_ks pää - väl i - lo - sal. } va - lo - sal. } Kes, kes

ker - go - lō? Ker - go jalg kats - ki

lat - sō pa - da lah - ki.

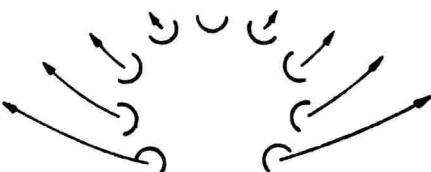
Kes, kes ker - go - lō... jne.

Tavalisesti alatakse laulu ja samuti iga uut laulujärku pikema, 4-realise refrääninga, kuna lühem, 3-realine refräään käib iga värsi järel.

«Kergotamist» mängivad harilikult naised suvistepühil, jaanipäeval ja peetri-päeval väljas. Mängijad asetsevad kaares. Laulmise ajal joostakse kokku peaegu sõõri ja tagurpidi uuesti endisele kohale (vt. joon. 1 ja 2).

Joon. 1.

Joon. 2.

Kes, kes kergolõ,
kes kergo jalalõ?
Kergo jalg katski,
latsõ pada lahki.

Kergotagõ', veerätäge'!

Kes, kes kergolõ?
Kergo jalg katski,
latsõ pada lahki.

Miä_ks viga veerätellä',
kua_ks meil viga kul'ätölla' —
kolga_ks naase' kokko tulnu',
veere_ks naase' kokko viirnü'.
Kergo_ks-tagõ', veerätäge'!

Kes, kes kergolõ jne.
Kor'akõ_ks kokko kolmõ' tingä',
visakõ_ks kokko viie' tingä',
sis naka_ks mi' kerko säädmä,
kergo_ks jalga jakkama!
Kergo_ks-tagõ', veerätäge'!

Kes, kes kergolõ jne.

Ammu mi_ks oodi sedä aigu,
kuna tulõ_ks suur suvisõ pühi,
kuna õks liigus leheaig.

Sis naksi ma körtsi kõnõlõma,
viinä_ks mano viirdümmä.
Sinnä_ks mi' keerä kergotama,
sinnä_ks mi' veere veerätämä.

Kes, kes kergolõ jne.
Kolga_ks naase', kullakõsõ',
linik-õks pää' linnukõsõ'!
Kui õks mi' keeri kõrdsi mano,
kui õks mi' veeri viina mano,
juu-ui_ks poissa punga pääl,

juu-ui' mi' mehe meeble päale,
 juu-ui' kasa kaala päale.
 Kes, kes kergolō jne.

Seejärel pannakse omavahel raha kokku ning ostetakse jooke ja maiustusi.

Laulnud Mihali Kreepa, 39 a. vana, koos kooriga Satserinna vallas, Vedernika külas 1913. aastal. Viisi kirjutanud A. O. Väisänen (EÜS X 971 (271) < ERA, Fon. 86-b). Sõnad saadud Mar'o Töllimäelt, sünd. 1886. a., Järvesuu vallas, Lobodka külas 1928. aastal. Üles kirjutanud J. Ojavere (S 7457/9 (6)).

6. KERGOTAMINE.

Meremäe.

retsiteerivalt

1-2. Ee läksme helmi sal-li -dsi, kes ker-go-lō,
 kes ker-go-lō, *retsiteerivalt* kes ker-go-, ker-go - lō ? *laulvallt*

Too-na' sor-rō so-ra-hō-li, kes ker-go-lō,
 kes ker-go-lō , kes ker-go-, ker-go - lō ?

Eelā' eks helmi sallidsi,
 [Kes kergolō, kes kergolō,
 kes kergo-, kergolō?]
 toona' sorrō sorahōli
 pedäjätse_ks pingi pääl,
 kadajatse kaase pääl.
 5 Iste_ks ma' mere veere päale,
 iste Piusa perve päale —

helme_ks sis merde veerähtü',
sora' suurdō vörönguhe.

Kedä_ks ma' aie otsimahe,
10 otsimahe, leüdemähe?
Olli_ks mul ütsi väiko vel'lo,
kasvi ütsi imekana —
aie_ks ma vel'lot otsimahe,
otsimahe, leüdemähe.

15 Vel'lo_ks-keistä noorökōista,
imelasta helläkeistä!
Lätsi_ks tuu vel'lo otsimahe,
otsimahe, leüdemähe,
karas öks ta kaalani' vette,
20 olöst saani' upunguhe.

Miä_ks täl pihta putusigi',
kua karas kan'delahe?
Mõöka_ks tal pihta putusigi',
kannus karas kan'delahe.

25 Kelle_ks ma' mõõga tõoda,
kualõ kulladsõ kannusõ?
Toolõ_ks ma' mõõga tõoda,
toolõ kulladsõ kannusõ,
kual eks om kõrda sõtta minnä',
30 kual veertä' Vinnemaalõ,
kiä_ks mõist mõöka mõskõ',
mõist kassi' kaalarauda',
saa_ks mõöka kui verega',
kaalarauda kui rasvaga'.

35 Nääjokese_ks, noorökõsõ',
mino meelimar'akõsõ'!
S'oo_ks mi' ilo lõpötõlgõ',
tõõnõ armas alostagõ',
sõrmusõst tinatsõst,
40 vasitsõsta vitsakõsta.

Ütli_ks ollõv sõrmus tuu tinanõ,
ütli vaskivitsakõnõ,
ütli_ks sõrmus tuu sõast tuudu',
sõa_ks-meehte sõrmõluista,
45 uma_ks vel'lo olaluista,
ristivele rinnaluista.
Olõ_s öks sõrmus s'oo tinanõ,
olõ_s vaskivitsakõnõ —
kulda ol'l eks kuvvõkeerulinõ,
50 hõpõ' viievitsalinõ.

Kohe_ks ma' panõ suurõ kulla,
vana hõppõ vaotõlõ?
Ese_ks ma' aita orrõ päale,
ime pad'apõörä päale.

55 Esi_ks ma' tarrō tagasi,
tarōlävele lähesigi' —
takah ūks patja palama lätsi,
linnarōiva' läüdähtügi'.
Lei eks ma käe kätte vasta,
60 lei peo peio vasta —
tahha_ks mul sulas suuri kulda,
tahha vaos vana hõpō.

Pöörälaul (kergotaminō), mängiti suvistepühadel.

Viisi üles kirjutanud S. Lindpere Meremäe vallast 1904. aastal (SKS, Lindpere 50 (9)). — Laulutekst on saadud Anne Kõivult, 40 a. vana, Meremäe vallas, Helbi külas 1927. aastal. Kirja pannud E. Pöllula (S 552/5 (47)).

7. KARAVOOT.

Mää.

MM ♩ = u.200

1-2. Kae - ge_ks se - dä ka - rá-vuu - ta ,

kae - ge' se - dä ka - rá-vuu - ta ,

heit-keks sii-nō se - dä hei-ko - lei - ko ,

heit - ke' se - dä hei - ko - lei - ko ! ...

Lee-lojks-kü-le - kō-nō , lau-lu-kō - nō ,

Lauljad moodustavad suure poolsõõri ja hoiavad käed kätes (vt. joon. 1). Eeslaulja, ühtlasi tantsu juht, asub harilikult poolsõõri vasakpoolses otsas (I). Liikumised toimuvad tampivate jooksusammudega.

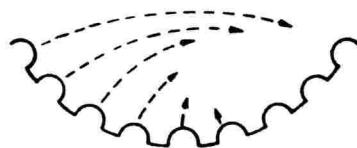
1. värsi ajal seisavad lauljad kohal, kuid 2. värsi eeslauljapartii ajal liigub juht väikest kaart väljapoole tehes II otsa juurde, ühtlasi umb. pooli lauljaid järk-järgult kaasa tömmates (vt. joon. 2). Kooripartii ajal liiguvad nad sisepoole kaart tehes tagurpidi oma kohale tagasi (vt. joon. 3). 3. värsi ajal seistakse kohal ja 4. värsi ajal korrratakse sama tegevust. 5.—8. värsini kordab poolsõõri II ots sama tegevust. 9. värsi kestel seisavad lauljad jälle kohal, kuid 10. värsi kestel seitskab tantsu juht väikest kaart väljapoole tehes viimase ja eelviimase laulja käte-värava alt läbi poolsõõri selja tagant ringi oma kohale tagasi, tömmates kaasa ka teised lauljad (vt. joon. 4). — 11. ja 12. värsi ajal kordab II ots sama tegevust.

Nii kestab liikumine 12-värsilistes perioodides kuni laulu lõpuni.

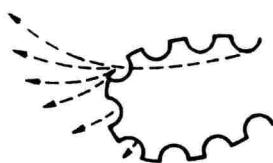
Kar'avuut.

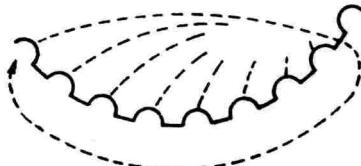
Joon. 1.

Joon. 2.

Joon. 3.

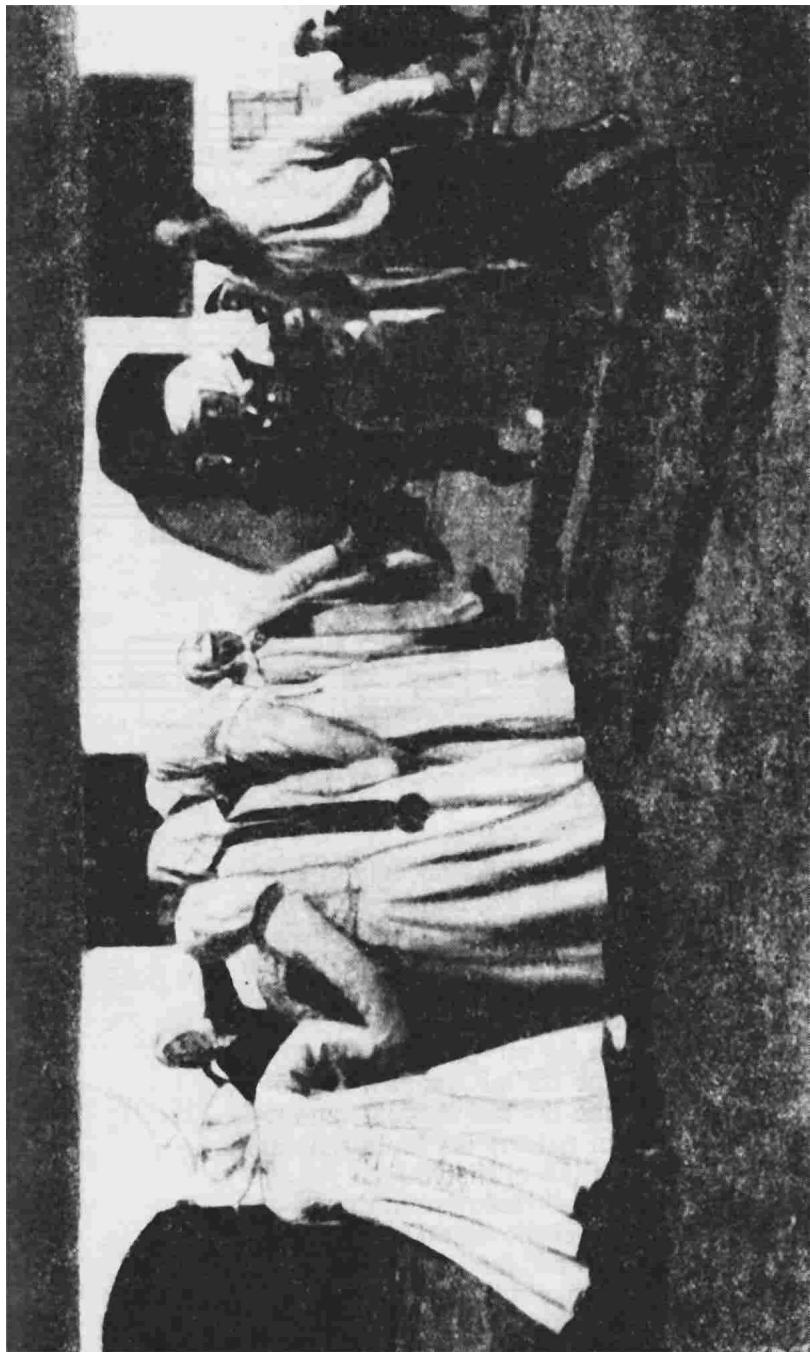

Joon. 4.

Laulnud ja demonstreerinud Ivan Lind ühes kooriga Mäe vallas, Mikitamäe külas 1936. aastal. Üles kirjutanud H. Tampere (ERA II 128, 554 (1) < ERA, Fon. 477-a).

Foto 1936. a.

Setu «kar'avuut.»

8. SABATANTS.

Meremää.

MM $\text{♪} = 176$

sol 1 Han-da; han - da , ha - he - kō - sō',
MM $\text{♪} = 144$ accel.

han-da , han - da , ha - he - kō - sō',
MM $\text{♪} = 176$

luk - ku, lui - ga - tsir - gu - ka - sō',
MM $\text{♪} = 144$ accel.

luk - ku lui - ga - tsir - gu - ka - sō'!

Kaegō' iks mi' handa karada'!
 Handa iks, handa, hahekōsō',
 luuka iks, luuka, luigakōsō'!
 Kaegō' iks mi' handa karada',
 5 kaegō' iks mi' valla' vastatsidō!
 Kui iks mi' handa harinō',
 kui iks mi' parki panōhu',
 inne iks mi' hannast argnō-ōi',
 inne iks mi' langast lagonō-ōi',
 10 kui nakkas iks laulu puudumma,
 ilo jää ei' iistvōtjat,
 jää ei' laulu laaditajat,
 jää ei' ilo ehitäjät —
 sōs mi' iks langast lagonō,
 15 sōs iks mi' hannast argnō.
 Handa iks, handa, hahekōsō',
 luuka iks, luuka, luigakōsō'!
 Lugu iks laulija käeh,
 ilo iks pidäjä peoh.

20 Neio-iks-kōisi, noorōkōisi!
Kolga iks neio', kullakōsō',
veere iks neio', virvekese'!
Tulli iks mi' kokko kolga neio',
veeri iks mi' kokko veere neio',
25 ütte iks mi' kokko kogosi,
ütte iks mi' parki panōhtu,
ütte iks mi' lasō laulōma,
isi iks mi' illo pidämä.
Neio-iks mi' -kōsō', noorōkōsō',
30 lina-iks-hiusō' linnukōsō'!
Vel'lo-iks-kōist, noorōkōist!
Ol'l iks mul üt's väiko vel'lo,
ol'l iks tiä väiko, olli välle,
ol'l iks tiä til'lo, ol'l terräv.
35 Kae iks ma, kae meelestäni:
ol'l iks kol' kullakōist,
kat's iks imekanakōist,
üt's ol'l iks kinä kiigalüüjä,
tōne iks priski pillipuhkja,
40 kolmas iks kai kandlit.
Kua ol'l no iks priski pillipuhkja,
kua ol'l no iks kinä kiigalüüjä,
kua ol'l no iks kallis kandlōlüüjä,
vel'lo-iks-kōist, noorōkōist,
45 tek' iks tiä pilli pedajätse,
tek' iks tiä sarvō sarapuidsō,
tek' iks tiä lutu lodjapuidsō.
Nakas pilli puhkma,
nakas iks luttu lututama,
50 puhe iks tiä luttu loidapuust,
iae iks tiä sarvō sarapuust.
Tuu iks no kuuldu kavvōndōhe,
vei iks tiä hellü Vinnemaalō,
kallis kuuldu iks tuu helü kavvōndōhe.
55 Oo iks mu veljä noorōkōist,
ime-iks-last helläkeist!
Kōō iks tiä pille pideli,
kōō iks tiä kan'd kandlit,
esi iks jäl' hinele kōnōli,
60 mar'a iks tiä hinele manidsi,
ütel iks ummi sōsarillō,
kallis iks imekanasillō:
«Kuulkō' iks, mu sirgō' sōsarō',
mōistkō iks, meelimar'akōsō'!
65 Inne nakka-ai' ma naista naitma,
uba-iks-suud ostma . . .»

Suvō haari tiä tetä' suurt reke,
 talvō haari iks jalassit tähvida',
 kühle- haari tiä iks -laudo kirotada',
 70 perä-iks-laudo pilutölla',
 ede-iks no-laudo ehitellä'.

Sai iks no ta saani valmist,
 ede-sai iks-lavva' ehitetüst,
 kühle-iks-lavva' kirotötust,
 75 ärä iks tiä lausi meelestäni,
 kutsi iks tiä kokko sōsarō',
 ai iks kokko arma',
 ärä iks tiä haari küüsütellä':
 «Kuulkō' iks ti', mu' sirgō' sōsarō',
 80 kuulkō' iks, mu' oigō' umadsō'!

Kohe mul iks minnä' kosjollō,
 kohe mul iks veerdä' viinoga'?
 Minnä' iks mul Riiga kosjollō,
 Võnnust iks naist võttōma?»

85 Vele-iks-keist, noorōkōist!
 Esi iks tiä hinele kōnōli:
 «Minnä' iks mul merde kosjollō,
 Võnnust iks naist võttōma?»

Esi iks jäl' hinele kōnōli,
 90 mar'a iks tiä hinele manidsi:
 «Minnä' saa-ai' ma merde kosjollō —
 merel iks tütär mehele lännü',
 kuival iks tütär ärä koolnu',
 väinäl iks tütär väikene —

95 läää iks ma Riiga kosjollō.»
 Riiast iks võti rikka naase,
 Võnnu iks võtindō pidäjä,
 Tarto iks taba kinnitääjä.
 Kae iks ma, kae meelestäni,

100 kae iks ma meelee poolostani.
 Oo no iks minno, neiokōist,
 minno iks meelimar'akōist!

«Sedä laulu lauldōh astusō' neio' üt'stōsō taadō, nigu hahe'
 [= haned] üt'stōsō handa, ja tandsva sōs. Tuuperäst umgi laalu
 nimi «hannalaul».

Lauinud Hedota Al'la, 50 a. vana, ühes kooriga Meremäe vallas,
 Seretsova külas 1913. aastal. Viisi kirjutanud A. O. Väisänen (EÜS X 885 (74)
 < ERA, Fon. 67-b). Tekst saadud Miku Odelt Meremäe vallas Helbi
 külas 1903. aastal. Kirja pannud J. Hurt (H, Setu 1903, 224 (108)).

Märikus. Tekst on kirjutatud etteülemise järgi. Et seda kohandada antud
 viisiga, tuleb sageli värsi alguspoolel ära jäätta liigseid lisasõnu, lõpupoolel aga
 mõnedele keelevormidele anda pikem, arhailisem kuju. Mõnikord on vaja ka
 üht kui teist sõna ümber paigutada. Vrd. näit. värsse:

1. Kaegō' handa mi' karada'! ...
18. Lugu laulija käennä,
19. ilo pidäjä peonna ...
25. üttekokko mi' kogosi ...
31. Vel'lokōista, noorōkōista ...
69. külelaudo kirotada ...

9. SABATANTS.

Petseri.

MM $\text{♪} = 208$

1. Kae-gō', kae-gō' han-na - ga' ka - ra - da',
 kae-gō', kae-gō' han-na - ga' ka - ra - da',
 kae-gō', kae-gō' val-la' ne vas-tat - si - dō,
 kae-gō', kae-gō', val-la' vas-tat - si - dō!

Laulnud Martini Iro, 50 a. vana, ühes kooriga Petseri vallas, Kolo-vinna külas 1913. aastal. Üles kirjutanud A. O. Väisänen (EÜS X 955 (234) < ERA, Fon. 81-f).

10. TELU TEGEMINE.

Karksi

MM $\text{♪} = 128$

Lähme me te - lu te - ge - me , tees te - lu ,

tees te - lu , ki - pa - ka - pa kar-ga - mai - e ,

tees te - lu , tees te - lu ! Nur-ka, nur-ka ,

noo - re - me - he , tees te - lu , tees te - lu ,

pim-me - sil - le , pii - bu - joo - ja , tees te - lu ,

tees te - lu , ta - lu - tü - tä - ri tu - le - ve ,

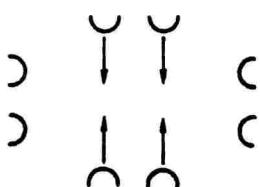
tees te - lu , tees te - lu , ken - gä ja - lan ,

kee - di kaa - lan , tees te - lu , tees te - lu .

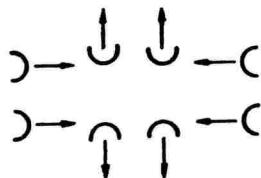
Mängust võtab osa 4 paari mängijaid — tüdrukuid, kes asetsevad nelinurkselt (toas iga seina ääres paar). Iga värsi kestel liiguval kaks paari teineteisele vastu ja refrääni ajal tagasi oma kohale. Teised kaks paari seisavad 1. värsi ajal kohal (vt. joon. 1), liiguval refrääni ajal vastamisi (vt. joon. 2) ja 2. värsi ajal oma kohale tagasi. Samal ajal liiguval aga juba esimesed uesti keskme poole. Nii kordub kuni mängu lõpuni. Liikumine toimub kahel jalal korraga hüpates (igal $\frac{1}{8}$ -il hüpe).

Lähme me telu tegeme,
tees telu, tees telu,
kipa-kapa kargamaie!
Nurka, nurka, nooremeha,
pimmesille, piibujooja —
talutütäri tuleve,
kengä jalan, keedi kaalan.

Mängu jätkates laulda kse edasi mitmesuguseid lüürilisi ja lüro-eepilisi laule, nagu «Ilu-aeg», «Venna sõjalugu» jne.

Joon. 1.

Joon. 2.

Laulnud Mari Sagv, 51. a. vana, Karksi kihelkonnas, Karksi vallas, Karksi-Nuia alevis 1935. aastal. Üles kirjutanud ja fonografeerinud R. Viidalepp (ERA III 7, 188 (32) ja II 78, 531/2 (2) < ERA, Fon. 460—b). Mängukirjeldus M. Sarve kirjapaneku põhjal (ERA II 96, 156/7 (3)).

ХОРОВОДЫ.

- 1—4. К р у г о в о й б е г . Участники хоровода образуют круг; время от времени одна пара отделяется и танцует в кругу. — Слова песни различны: в ней говорится обычно о пении, об увеселениях девушек, или же поется какая-нибудь народная баллада.
- 5—6. «К е р г о т а м и н е ». Основное положение участников — полукруг. — В песне говорится о долгожданном празднике тройцы, когда и замужние женщины веселятся

- (№ 5). Поются также лиро-эпические песни, напр. баллада о найденном в море мече и горении золота (№ 6).
7. «Карвот». Основное положение — полукруг. В песне идет речь о пении и увеселениях девушек.
- 8—9. Хвостовой танец. Движение в колонне. Песня о сватовстве брата.
10. «Телутегемине». Движение как в кадрили. За вступительными стихами следует какая-нибудь лиро-эпическая песня.